

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Pri analizi strukture obrtne imovine, obrtna imovina se grupiše prema brzini transformacije pojedinih oblika obrtne imovine u gotovinu, odnosno prema stepenu likvidnosti (rastuće likvidnosti).

Redni broj	Pozicija	Iznosi u 000 dinara po godinama		Struktura (%) po godinama	
		Tekuća	Prethodna	Tekuća	Prethodna
I	Zalihe	991.021	902.104	13,01	12,41
II	Potraživanja po osnovu prodaje	2.479.338	2.860.195	32,55	39,37
III	Potraživanja iz specifičnih poslova				
IV	Druga potraživanja	216.014	178.635	2,84	2,45
V	Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha				
VI	Kratkoročni finansijski plasmani	1.899.669	1.412.981	24,94	19,45
VII	Gotovinski ekvivalenti i gotovina	1.904.310	1.888.059	25,00	25,99
VIII	Porez na dodatu vrednost				
IX	Aktivna vremenska razgraničenja	126.817	23.751	1,66	0,33
	OBRTNA IMOVINA (I + II + III)	7.617.169	7.265.725	100,00	100,00

Odgovor: U okviru strukture obrtne imovine posmatranog preduzeća dominira učešće potraživanja po osnovu prodaje, kratkoročnih finansijskih plasmana i gotovine u odnosu na učešće ostalih oblika obrtne imovine. Naime, potraživanja po osnovu prodaje učestvuju u strukturi obrtne imovine sa 32,55% u tekućoj godini, odnosno 39,37% u prethodnoj godini, što ukazuje na dinamičko povećanje učešća ove pozicije za 6,82%. Kratkoročni finansijski plasmani učestvuju u strukturi obrtne imovine sa 24,94% u tekućoj i 19,45% u prethodnoj godini (dinamički rast za 5,49%), dok gotovinski ekvivalenti i gotovina u pomenutoj strukturi učestvuju sa 25% u tekućoj i 25,99% u prethodnoj godini (dinamički pad za 0,99%). S druge strane, učešće zaliha u strukturi obrtne imovine iznosi 13,01% u tekućoj godini, odnosno 12,41% u prethodnoj godini. Ostali oblici obrtne imovine ne učestvuju značajno u strukturi obrtne imovine.

Zaključujemo da je došlo do povećanja učešća obrtnih sredstava u nerobnom obliku (N), dok se učešće robnih obrtnih sredstava (... P... R) neznatno povećalo. Drugim rečima, kod posmatranog preduzeća nerobna obrtna sredstva se povećavaju mnogo brže nego što se povećavaju robna obrtna sredstva, što bi trebalo da izazove smanjenje angažovanih obrtnih sredstava, a samim tim i smanjenje tuđih izvora finansiranja (kratkoročnih kredita i obaveza prema dobavljačima).

ANALIZA OBRTA OBRTNE IMOVINE

Obrt obrtne imovine iskazuje brzinu obrta koja se izražava koeficijentom obrta i/ili brojem dana trajanja jednog obrta. Što je koeficijent obrta veći, a broj dana trajanja jednog obrta manji, to je veća aktivnost preduzeća, odnosno preduzeće je uspješnije (efikasnost obrtne imovine je veća).

U nastavku će biti prikazana analiza obrta:

1. Ukupne obrtne imovine;
2. Zaliha materijala;
3. Zaliha nedovršene proizvodnje;
4. Zaliha gotovih proizvoda;
5. Zaliha robe i
6. Potraživanja od kupaca.

1. Koeficijent obrta i brzina obrta ukupnih obrtnih sredstava

Koeficijent obrta ukupnih obrtnih sredstava pokazuje efikasnost kojom preduzeće koristi svoju obrtnu imovinu za stvaranje prihoda. S druge strane, vreme obrta obrtne imovine pokazuje za koliko će se dana ili godina uložena sredstva u obrtnu imovinu vratiti u svoj prvobitni oblik.

$$K = \frac{\text{Prihodi od prodaje}}{\frac{\text{Obrtna imovina po bilansu otvaranja} + \text{Obrtna imovina po zaključnom bilansu}}{2}}$$

$$K_{TG} = 9.536.943 / (7.265.725 + 7.617.169) / 2 = 1,28160 \rightarrow \rightarrow \rightarrow T_{TG} = 365 / K_{TG} = 365 / 1,28160 = 285 \text{ dana}$$

$$K_{PG} = 8.699.893 / (6.247.869 + 7.265.725) / 2 = 1,28758 \rightarrow \rightarrow \rightarrow T_{PG} = 365 / K_{PG} = 365 / 1,28758 = 284 \text{ dana}$$

Odgovor: Izračunati koeficijent obrta ukupnih obrtnih sredstava ukazuje da je svaki dinar prosečno angažovane obrtne imovine produkovao 1,2816 dinara prihoda od prodaje u tekućoj godini, odnosno 1,28758 dinara prihoda od prodaje u prethodnoj godini. S druge strane, ako posmatramo vreme obrta možemo zaključiti da je efikasnost obrtne imovine nepromenjena u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu, jer je ukupnoj obrtnoj imovini u tekućoj godini potrebno 285 dana da se povrati u prvobitni novčani oblik, u poređenju sa prethodnom godinom kada je bilo potrebno 284 dana.

2. Koeficijent obrta i brzina obrta materijala

Koeficijent obrta zaliha materijala pokazuje koliko se prosečno godišnje zalihe materijala obrtnu u preduzeću.

$$K = \frac{\text{Troškovi materijala}}{\frac{\text{Zalihe materijala po bilansu otvaranja} + \text{Zalihe materijala po zaključnom bilansu}}{2}}$$

$$K_{TG} = 2.970.923 / (490.274 + 465.494) / 2 = 6,21683 \rightarrow \rightarrow \rightarrow T_{TG} = 365 / K_{TG} = 365 / 6,21683 = 59 \text{ dana}$$

$$K_{PG} = 2.952.697 / (279.719 + 490.274) / 2 = 7,66941 \rightarrow \rightarrow \rightarrow T_{PG} = 365 / K_{PG} = 365 / 7,66941 = 48 \text{ dana}$$

Odgovor: Zalihe materijala se obrnu u toku godine prosečno 6,21683 puta u tekućoj godini, odnosno 7,66941 puta u prethodnoj godini. Broj dana trajanja jednog obrta materijala je 59 dana u tekućoj godini, odnosno 48 dana u prethodnoj godini.

3. Koeficijent obrta i brzina obrta nedovršene proizvodnje

$$K = \frac{\text{Troškovi završene proizvodnje}}{\frac{\text{Zalihe nedovršene proizvodnje po bilansu otvaranja} + \text{Zalihe nedovršene proizvodnje po zaključnom bilansu}}{2}}$$

Redni broj	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
1.	Poslovni rashodi	7.500.359	7.021.245
2.	Nabavna vrednost prodate robe	273.578	98.649
3.	Prihodi od aktiviranja učinaka robe	141.260	113.005
4.	Povećanje vrednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda...		2.150
5.	Smanjenje vrednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda....	38.647	4.679
6.	Troškovi obračunskog perioda (1-2+3+4-5)	7.329.394	7.033.072
7.	Nedovršena proizvodnja po bilansu otvaranja	10.953	8.803
8.	Nedovršena proizvodnja po bilansu zatvaranja	3.308	10.953
9.	Troškovi završene proizvodnje (6+7-8)	7.337.039	7.030.922

$$K_{TG} = 7.337.039 / (10.953 + 3.308) / 2 = 1.028,96557 \rightarrow \rightarrow \rightarrow T_{TG} = 365 / K_{TG} = 365 / 1.028,96557 = 0,35 \text{ dana}$$

$$K_{PG} = 7.030.922 / (8.803 + 10.953) / 2 = 711,77587 \rightarrow \rightarrow \rightarrow T_{PG} = 365 / K_{PG} = 365 / 711,77587 = 0,51 \text{ dana}$$

Odgovor: Zalihe nedovršene proizvodnje se obrnu u toku godine prosečno 1.028,96557 puta u tekućoj godini, odnosno 711,77587 puta u prethodnoj godini. Broj dana trajanja jednog obrta nedovršene proizvodnje je manje od jednog dana i u tekućoj godini i u prethodnoj godini.

4. Koeficijent obrta i brzina obrta gotovih proizvoda

$$K = \frac{\text{Troškovi prodatih gotovih proizvoda}}{\frac{\text{Zalihe gotovih proizvoda po bilansu otvaranja} + \text{Zalihe gotovih proizvoda po zaključnom bilansu}}{2}}$$

Redni Broj	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
1.	Poslovni rashodi	7.500.359	7.021.245
2.	Nabavna vrednost prodate robe	273.578	98.649
3.	Prihodi od aktiviranja učinaka robe	141.260	113.005
4.	Troškovi prodatih gotovih proizvoda (1-2+3)	7.368.041	7.035.601

$$K_{TG} = 7.368.041 / (133.717 + 102.716) / 2 = 62,32667 \rightarrow \rightarrow \rightarrow T_{TG} = 365 / K_{TG} = 365 / 62,32667 = 6 \text{ dana}$$

$$6K_{PG} = 7.035.601 / (138.396 + 133.717) / 2 = 51,71088 \rightarrow \rightarrow \rightarrow T_{PG} = 365 / K_{PG} = 365 / 51,71088 = 7 \text{ dana}$$

Odgovor: Zalihe gotovih proizvoda se obrnu u toku godine prosečno 62,32667 puta u tekućoj godini, odnosno 51,71088 puta u prethodnoj godini. Broj dana trajanja jednog obrta gotovih proizvoda je 6 dana u tekućoj godini, odnosno 7 dana u prethodnoj godini

5. Koeficijent obrta i brzina obrta robe

$$K = \frac{\text{Nabavna vrednost prodate robe}}{\frac{\text{Zalihe robe po bilansu otvaranja} + \text{Zalihe robe po zaključnom bilansu}}{2}}$$

$$K_{TG} = 273.578 / (14.166 + 75.366) / 2 = 6,11129 \rightarrow \rightarrow \rightarrow T_{TG} = 365 / K_{TG} = 365 / 6,11129 = 60 \text{ dana}$$

$$K_{PG} = 98.649 / (9.591 + 14.166) / 2 = 8,30484 \rightarrow \rightarrow \rightarrow T_{PG} = 365 / K_{PG} = 365 / 8,30484 = 44 \text{ dana}$$

Odgovor: Zalihe robe se obrnu u toku godine prosečno 6,11129 puta u tekućoj godini, odnosno 8,30484 puta u prethodnoj godini. Broj dana trajanja jednog obrta robe je 60 dana u tekućoj godini, odnosno 44 dana u prethodnoj godini.

6. Koeficijent obrta i brzina obrta potraživanja od kupaca

$$K = \frac{\text{Naplaćena potraživanja od kupaca}}{\frac{\text{Bruto potraživanja od kupaca po bilansu otvaranja} + \text{Bruto potraživanja od kupaca po zaključnom bilansu}}{2}}$$

Redni Broj	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
1.	Prihodi od prodaje	9.536.943	8.699.893
2.	Bruto potraživanja od kupaca po zaključnom bilansu	2.479.338	2.860.195
3.	Naplaćena potraživanja od kupaca (1-2)	7.057.605	5.839.698

$K_{TG} = 7.057.605 / (2.860.195 + 2.479.338) / 2 = 2,64353 \rightarrow \rightarrow \rightarrow T_{TG} = 365 / K_{TG} = 365 / 2,64353 = 138$ dana

$K_{PG} = 5.839.698 / (3.302.260 + 2.860.195) / 2 = 1,89525 \rightarrow \rightarrow \rightarrow T_{PG} = 365 / K_{PG} = 365 / 1,89525 = 193$ dana

Odgovor: Potraživanja od kupaca se obrnu u toku godine prosečno 2,64353 puta u tekućoj godini, odnosno 1,89525 puta u prethodnoj godini. Broj dana trajanja jednog obrta potraživanja od kupaca je 138 dana u tekućoj godini, odnosno 193 dana u prethodnoj godini